

Gendersocialisatie en de Kwaliteit in Romantische Relaties

De relatie tussen socialisatie door ouders met betrekking tot genderrollen in romantische relaties en de kwaliteit van een romantische relatie onder jongvolwassenen, gemodereerd door de gendersamenstelling van de vriendengroep.

Universiteit van Utrecht
Bachelor Pedagogische Wetenschappen

Cursus: Thesis Pedagogische Wetenschappen(200600042)
Namen: Sanne Dirkse (4146786)
Ruud Vaanholt (4138287)
Thesisbegeleider: Joyce Endendijk
Datum: 20-06-2016

Abstract

Romantic relationships play an important role in young adulthood. They become more serious and intimate. A low quality of the relationship is associated with internalizing and externalizing problems. Therefore it is important to examine the determinants of a high relationship quality. The present study examines whether there is an association between socialization by parents regarding gender roles in a romantic relationship and the quality of romantic relationships of young adults and whether this association was different for young adults with different genderformatted groups of friends. The quality of romantic relationships consists of two variables; "the ability to function properly in a romantic relationship" and "the ability to be yourself in a romantic relationship". The sample includes 379 Dutch adolescents from several ethnic backgrounds (42.6% men, 57.4% female) with an age range from 18 to 25 years, $M = 21.58$, $SD = 2.065$. Data were gathered by using several questionnaires. Results show that there is a negative association between the socialization by parents regarding traditional gender roles in romantic relationships and the quality of romantic relationships in young adulthood, including the ability to function properly in a romantic relationship and the ability to be yourself in a romantic relationship. This association did not differ between different genderformatted groups of friends. This shows that socialization by parents regarding gender roles plays an important role in the quality of romantic relationships in young adulthood, which indicates that interventions based on traditional gender socialization may improve relationship quality.

Keywords: kwaliteit romantische relatie, gendersocialisatie, samenstelling vriendengroep

Inleiding

Tijdens de jongvolwassenheid gaan romantische relaties een grotere rol spelen dan tijdens de adolescentie (Collibee & Furman, 2015). In plaats van te experimenteren met romantische relaties zoals in de adolescentie gaan jongvolwassenen op zoek naar een partner voor het leven. De relaties worden serieuzer, intiemer en van langere duur (Arnett, 2000). Het is van belang dat de kwaliteit van deze romantische relaties goed is. Een kwalitatief goede romantische relatie draagt namelijk bij aan het geluk van jongvolwassenen (Demir, 2008). Aan de andere kant hangen romantische relaties van lage kwaliteit in de jongvolwassenheid samen met meer internaliserende- en externaliserende problemen (Collibee & Furman, 2015). Vanwege de invloed van romantische relaties op het leven van jongvolwassenen is het van belang dat er onderzoek wordt gedaan naar welke factoren ten grondslag liggen aan de kwaliteit van een romantische relatie. Wanneer er meer bekend is over welke factoren invloed hebben op de kwaliteit van romantische relaties, kunnen jongeren die het risico lopen op een verminderde kwaliteit van deze relaties worden ondersteund. Het is opvallend dat de meeste onderzoeken naar romantische relaties zijn gedaan bij adolescenten en volwassenen, terwijl juist in de jongvolwassenheid de romantische relaties een grote rol spelen en een heel andere functie hebben dan tijdens de adolescentie. Dit onderzoek zal bijdragen aan de kennis over romantische relaties in de jongvolwassenheid. Het zal zich toespitsen op socialisatie door ouders met betrekking tot genderrollen in romantische relaties en de gendersamenstelling van de vriendengroep met betrekking tot de kwaliteit van romantische relaties in de jongvolwassenheid. Socialisatie door ouders met betrekking tot genderrollen in een romantische relatie wordt gedefinieerd als het proces waarbij kinderen ideeën worden aangeleerd over genderrollen in romantische relaties, waarna zij zich deze ideeën eigen maken. Met gendersamenstelling van de vriendengroep wordt bedoeld of de jongvolwassene meer vrienden van hetzelfde of van het andere geslacht heeft.

Theoretisch lijkt het logisch dat de kwaliteit van romantische relaties van jongvolwassenen gerelateerd is aan wat hun ouders hen hebben geleerd over hoe je je als man of vrouw hoort te gedragen in een romantische relatie. Volgens het ecologisch perspectief hebben sociale contexten en interpersoonlijke relaties namelijk invloed op de kwaliteit van romantische relaties (Bronfenbrenner & Ceci, 1994). Er is een overeenkomst tussen de ideeën over genderrollen in een romantische relatie van ouders en die van hun kinderen (Tenenbaum & Leaper, 2002). Ouders kunnen hun ideeën over genderrollen in een romantische relatie onder andere overbrengen door middel van verbale stellingen en verwachtingen die zij uitspreken richting hun kinderen (Epstein & Ward, 2011; Gelman, Taylor, Nguyen, Leaper, & Bigler, 2004). Deze uitspraken kunnen traditioneel of egalitair zijn (Grusec & Hastings, 2014). Bij traditionele uitspraken wordt

veel waarde gehecht aan traditionele genderrollen in romantische relaties. Voorbeelden van traditionele uitspraken over genderrollen zijn "een vrouw draagt de zorg voor de kinderen" en "de man moet zijn gezin onderhouden". Bij egalitaire uitspraken wordt veel waarde gehecht aan gelijkwaardig genderrollen in een romantische relatie. Voorbeelden van egalitaire uitspraken over genderrollen zijn "zowel mannen als vrouwen moeten de zorg dragen voor de kinderen" en "mannen en vrouwen zouden elkaar moeten behandelen als gelijken". Door middel van het eigen maken van de ideeën van ouders ontwikkelen kinderen eigen gender typische ideeën met betrekking tot gedragingen, persoonlijke kenmerken, overtuigingen, voorkeuren en houdingen over de eigen en andere sekse in romantische relaties (Eccles, Jacobs, & Harold, 1990; Galambos, 2004). Ouders met traditionele ideeën over genderrollen moedigen traditionele ideeën over genderrollen aan bij hun kinderen en verwachten dat zoons zich mannelijk en dochters zich vrouwelijk gedragen (Bornstein, 2012). Er is een positief verband gevonden tussen het ontvangen van boodschappen over traditionele genderrollen en het hebben van meer traditionele ideeën over genderrollen door jongvolwassenen (Epstein & Ward, 2011).

Empirische onderzoeken voorspellen dat socialisatie door ouders met betrekking tot traditionele genderrollen in een romantische relatie de kwaliteit van de romantische relatie vermindert. Een hoge eigenwaarde en flexibiliteit in de romantische relatie zijn belangrijke aspecten die het vermogen om goed te kunnen functioneren in een romantische relatie verhogen (Witt, 1997). Een traditionele gendersocialisatie wordt geassocieerd met een traditionele mannelijke of vrouwelijke gender-identiteit, wat wordt geassocieerd met een lagere eigenwaarde en minder flexibiliteit in romantische relaties (Witt, 1997). Aan de andere kant wordt een meer egalitaire gendersocialisatie geassocieerd met een androgyne (mannelijke én vrouwelijke) gender-identiteit, wat wordt geassocieerd met meer flexibiliteit in romantische relaties (Berger & Krahe, 2013; Lin & Billingham, 2014; Witt, 1997). Daarnaast geven mensen met een meer traditionele mannelijke of vrouwelijke gender-identiteit aan een verlaagd vermogen te hebben om zichzelf te zijn in een romantische relatie, wanneer zij merken dat hun traditionele gender-identiteit niet wordt gewaardeerd door de romantische partner (Moss-Racusin, Good, & Sanchez, 2010). Verwacht wordt dus dat een hoge mate van socialisatie door ouders met betrekking tot traditionele genderrollen in een romantische relatie het vermogen om goed te kunnen functioneren en het vermogen zichzelf te kunnen zijn in romantische relaties vermindert.

De relatie tussen socialisatie door ouders met betrekking tot genderrollen en de kwaliteit van romantische relaties hangt mogelijk af van de gendersamenstelling van de vriendengroep. De samenhang tussen de familiecontext en de ontwikkelingen en gedragingen van de jongvolwassene neemt af gedurende en na de adolescentie. De samenhang tussen leeftijdsgenoten en de ontwikkeling en gedragingen van de

jongvolwassenen neemt toe gedurende en na de adolescentie (Furman & Shaffer, 2003; Harris, 1995; Seiffge-Krenke, 2003). Vrienden komen op de hoogste plek te staan binnen het sociale netwerk van jongvolwassenen (Harris, 1995). Er is bewezen dat adolescenten en jongvolwassenen met veel vrienden van het andere geslacht een grotere kans hebben om een romantische relatie aan te gaan (Connolly & Johnson, 1996). Weinig is echter bekend over de rol van de gendersamenstelling van de vriendengroep op de kwaliteit van romantische relaties van jongvolwassenen. Er wordt gesuggereerd dat goede vriendschappen en het behoren tot een vriendengroep leiden tot het aanleren van sociale vaardigheden die leiden tot een betere kwaliteit van de romantische relatie (Collins & Repinski, 1995; Connolly & Goldberg, 2003). Omdat vriendschappen vrijwillig zijn, hechten jongvolwassenen meer waarde aan het behouden van een goede relatie met hun vrienden. Daardoor leren zij met name hun conflictoplossend vermogen te verbeteren (Laursen, Hartup, & Koplas, 1996). Een beter vermogen om conflicten op te lossen draagt bij aan een hogere kwaliteit van romantische relaties.

Empirische onderzoeken laten tegenstrijdige resultaten zien over de rol van de gendersamenstelling van de vriendengroep op het verband tussen socialisatie door ouders met betrekking tot genderrollen in romantische relaties en de kwaliteit van romantische relaties in de jongvolwassenheid. Weinig empirisch onderzoek is gedaan naar het verband tussen de gendersamenstelling in de vriendengroepen en de kwaliteit van romantische relaties in de jongvolwassenheid. Wel zijn er een aantal onderzoeken gedaan naar dit verband bij adolescenten.

Aan de ene kant wordt gesteld dat het hebben van veel vrienden van hetzelfde geslacht bijdraagt aan een goede kwaliteit van romantische relaties (Kuttler, La Greca, & Prinsstein, 1999; Sippola et al., 2007). Het blijkt dat adolescenten meer verbondenheid voelen met adolescenten van hetzelfde geslacht en minder sociale acceptatie van adolescenten van het andere geslacht ervaren (Kuttler et al., 1999). Zowel verbondenheid als acceptatie zijn voorwaarden voor een goede kwaliteit van een romantische relatie en dragen hoogstwaarschijnlijk bij aan het vermogen om goed te kunnen functioneren in een romantische relatie. Daarnaast zijn er bepaalde aspecten van vriendschappen met vrienden van hetzelfde geslacht die geassocieerd worden met het vermogen zichzelf te kunnen zijn in een romantische relatie. Voor vrouwen geldt dat emotionele steun die zij vinden in vriendinnen geassocieerd wordt met een verhoogd vermogen om zichzelf te kunnen zijn in een romantische relatie. Voor mannen geldt dat wanneer vrienden van hetzelfde geslacht aanzetten tot zich afsluiten en assertief zijn dit is gerelateerd aan een verhoogd vermogen om zichzelf te kunnen zijn in een romantische relatie (Sippola et al., 2007).

Aan de andere kant wordt gesteld dat het hebben van veel vrienden van het andere geslacht bijdraagt aan een goede kwaliteit van romantische relaties (Feiring,

1999; Neff & Harter, 2002; Sippola et al., 2007). Onderzoek onder adolescenten laat zien dat adolescenten meer sociale vaardigheden opdoen die zij kunnen toepassen in een romantische relatie wanneer zij meer vrienden van het andere geslacht hebben. Adolescenten geven zichzelf bijvoorbeeld meer bloot en bieden meer steun in een romantische relatie (Feiring, 1999). Daarnaast ontwikkelen adolescenten strategieën om met problemen om te gaan door middel van conflicten met voornamelijk vrienden van het andere geslacht. Door deze strategieën durven adolescenten meer voor zichzelf op durven te komen, waarmee ze het vermogen om zichzelf te zijn in een romantische relatie verhogen (Neff & Harter, 2002; Sippola et al., 2007). Vrienden van hetzelfde en van het andere geslacht kunnen dus elk op een andere manier bijdragen aan het vermogen om goed te kunnen functioneren en het vermogen om zichzelf te kunnen zijn in een romantische relatie. Er wordt verwacht dat het verband tussen socialisatie door ouders met betrekking tot genderrollen in romantische relaties en de kwaliteit van romantische relaties in de jongvolwassenheid niet anders is wanneer er een andere gendersamenstelling van de vriendengroep is.

In dit onderzoek wordt onderzocht of er een verband is tussen socialisatie door ouders met betrekking tot genderrollen in een romantische relatie en de kwaliteit van een romantische relatie in de jongvolwassenheid en of dit verband anders is bij een verschillende gendersamenstelling van de vriendengroep. Onder de kwaliteit van een romantische relatie vallen het vermogen om goed te kunnen functioneren en het vermogen om zichzelf te kunnen zijn in een romantische relatie. Verwacht wordt dat een hogere mate van socialisatie door ouders met betrekking tot traditionele genderrollen in romantische relaties gerelateerd is aan een verminderd vermogen om goed te kunnen functioneren en een verminderd vermogen om zichzelf te kunnen zijn in een romantische relatie. Verwacht wordt dat deze relaties niet anders zullen zijn wanneer er verschillen zijn in de gendersamenstelling van de vriendengroep.

Methode

Procedure en Participanten

Dit onderzoek was onderdeel van het Love & Friends-4-Life onderzoek dat bestond uit een digitale vragenlijst. Het onderzoek betrof een cross-sectioneel onderzoek en was correlatieel van aard, omdat hiermee het verband tussen verschillende variabelen gemeten kon worden. Deze digitale vragenlijst werd door Nederlandse studenten ingevuld die in de leeftijd van 18-25 jaar waren op het moment van invullen van de vragenlijst. De participanten aan het onderzoek werden geworven door middel van een *convenience sampling*. Studenten die bezig waren met het schrijven van hun Bachelor thesis of Master thesis en gebruik maakten van het databestand van het Love & Friends-4-life onderzoek werven ieder tien participanten. Het werven van deze nieuwe participanten gebeurde binnen de netwerken van de onderzoekers, zowel via persoonlijk

contact alsmede via sociale media. De te verwerven participanten dienden een MBO- of HBO/WO achtergrond te hebben. Er werd gebruik gemaakt van aparte versies van de vragenlijsten voor MBO en HBO/WO studenten. De versies waren inhoudelijk hetzelfde, alleen bij MBO studenten werd gebruik gemaakt van makkelijker taalgebruik. Daarnaast mochten MBO studenten al afgestudeerd zijn om deel te nemen aan het onderzoek, omdat MBO studenten vaak voor hun 20e levensjaar zijn afgestudeerd. Het invullen van de digitale vragenlijst duurde 30-45 minuten waarbij de studenten zelf konden bepalen waar en wanneer zij deze vragenlijst invulden. Deelname aan het onderzoek was geheel vrijwillig en de onderzoeksresultaten werden vertrouwelijk en anoniem verwerkt. Voorafgaand aan het invullen van de vragenlijst dienden de participanten toestemming te geven dat hun antwoorden mochten worden gebruikt voor dit onderzoek. Alle participanten hebben vrijwillig ingestemd met hun deelname.

Dit onderzoek bevatte 379 participanten (42,6% man, 57,4% vrouw), allen tussen de 18 en 25 jaar ($M = 21,58$ jaar, $SD = 2,065$). De participanten hadden MBO, HBO of WO onderwijs gevolgd (30,6% MBO, 29,3% HBO, 40,1% WO). Van de participanten had 78,4% een Nederlandse, 3,2% een Turkse, 1,8% een Marokkaanse, 7,9% een Surinaamse, 1,1% een Aziatische en 2,1% een Indonesische achtergrond. Van de participanten woonde 51,2% thuis bij zijn of haar ouders en 48,8% buiten het ouderlijk huis.

Instrumenten

Mate van socialisatie door ouders met betrekking tot genderrollen in romantische relaties. De mate waarin participanten zijn blootgesteld aan berichten met betrekking tot genderrollen door ouders/verzorgers in romantische relaties is onderzocht met de *Gender Socialisation Scale* (Epstein, 2008). Aan participanten werd gevraagd in hoeverre zij aan bepaalde boodschappen omtrent genderrollen in een romantische relatie zijn blootgesteld door hun ouders. De participanten moesten op een 4 punts Likert schaal aangeven in hoeverre zij in overeenstemming waren met een boodschap (1 = helemaal niet en 4 = vaak). Voorbeelden van boodschappen waren "vrouwen zijn van nature meer verzorgend dan mannen" en "mannen en vrouwen zouden elkaar moeten behandelen als gelijken, thuis, op school en op het werk". Een hoge gemiddelde score op deze variabele kwam overeen met een hogere mate van blootstelling aan socialisatie met betrekking tot traditionele genderrollen. Voor deze variabele zijn in totaal 12 items uit de *Gender Socialisation Scale* gebruikt. Item zeven en item vijftien moesten worden gehercodeerd. Deze samengestelde variabele had een Cronbach's Alpha van 0.78, wat op een goede betrouwbaarheid duidt.

Vermogen om goed te kunnen functioneren in een romantische relatie.

Om het vermogen om goed te kunnen functioneren in een romantische relatie van jongvolwassenen te meten is gebruik gemaakt van de *Gender Based Relationship Efficacy*

(GBRE) vragenlijst (Zosuls, Ruble, & Tamis-Lemonda, 2013). Van deze bestaande vragenlijst werden alleen de vragen die betrekking hadden op romantische partners meegenomen in het onderzoek. In totaal zijn 13 items gebruikt voor het vormen van de variabele vermogen om goed te kunnen functioneren in een romantische relatie. Voorbeelden van items waren "Hoe vaak het je het gevoel dat je weet hoe te praten met romantische partners" en "Hoe vaak heb je het gevoel dat je weet hoe je geaccepteerd wordt door romantische partners". De participanten moesten op een 5 punts Likert schaal aangeven hoe vaak zij dit gevoel hadden ervaren (1 = nooit en 5 = heel vaak). Een hoge gemiddelde score op deze items gezamenlijk kwam overeen met een groot vermogen om goed te kunnen functioneren in een romantische relatie. Geen van de items diende hergecodeerd te worden. Deze samengestelde variabele had een Cronbach's Alpha van 0.92, wat op een goede betrouwbaarheid duidt.

Vermogen om zichzelf te kunnen zijn in een romantische relatie. Om te onderzoeken in hoeverre jongvolwassenen het vermogen hadden om zichzelf te kunnen zijn in een romantische relatie is er gebruik gemaakt van de vragenlijst *False self in romantic relationships* (Jack & Dill, 1992; Sippola et al., 2007). Op een 5 punts Likert schaal konden jongvolwassenen aangeven wat ze van zeven stellingen vonden (1 = helemaal niet mee eens en 5 = helemaal mee eens). Voorbeelden van stellingen zijn "Ik vind het moeilijk om mezelf te zijn wanneer ik een hechte relatie heb, dan wanneer ik op mezelf ben" en "ik heb het gevoel dat mijn partner mijn echte 'ik' niet kent". Een hoge gemiddelde score op de zeven items gezamenlijk kwam overeen met een hogere mate om zichzelf kunnen zijn in een romantische relatie. In totaal zijn zeven items gebruikt voor het vormen van de variabele vermogen om zichzelf te kunnen zijn in een romantische relatie. Alle items, op item zes na, moesten gehercodeerd worden om het vermogen te meten waarin jongeren zichzelf kunnen zijn in een romantische relatie. Deze samengestelde variabele had een Cronbach's Alpha van 0.85, wat op een goede betrouwbaarheid duidt.

Gendersamenstelling vriendengroep. Om te onderzoeken wat de gendersamenstelling was van de vriendengroep van de participanten is hen gevraagd hoeveel gewone vrienden/kennissen en hoeveel beste vrienden zij hadden die man of vrouw zijn. Hierbij konden zij het volgende aangeven: geen/bijna geen, een paar, veel of alle/bijna alle. De scores werden weergegeven op een schaal, lopend van negatief tot positief. Bij een negatieve score waren er meer mannen dan vrouwen in de vriendengroep, bij een neutrale score was de verdeling gelijk en bij een positieve score waren er meer vrouwen dan mannen in de vriendengroep. Een negatieve score bij vrouwen stond gelijk aan meer vrienden van het andere geslacht, een positieve score aan meer vrienden van hetzelfde geslacht. Een negatieve score bij mannen stond gelijk aan meer vrienden van hetzelfde geslacht, een positieve score stond gelijk aan meer

vrienden van het andere geslacht. Een score rond de nul betekende dat er een gelijk verdeling was van mannen en vrouwen binnen de vriendengroep van de participant.

Regressie Analyse

Om te bepalen of er een relatie was tussen de onafhankelijke variabele socialisatie door ouders met betrekking tot genderrollen in romantische relaties en de afhankelijke variabelen van het vermogen om goed te kunnen functioneren en het vermogen om zichzelf te kunnen zijn in een romantische relatie, beide gemodereerd door de gendersamenstelling van de vriendengroep, werden er twee aparte hiërarchische multipiele regressie-analyses uitgevoerd door middel van het programma SPSS, versie 20. Voorafgaand aan de analyses werd getest of aan de volgende aannames werd voldaan; normaalverdeling van de scores, aanwezigheid van een lineaire relatie en homoscedasticiteit, afwezigheid van multi-collineariteit en uitschieters en het hebben van een voldoende betrouwbaarheid.

Om te kunnen bepalen of de gendersamenstelling van de vriendengroep als moderator dient voor de relatie tussen de socialisatie door ouders met betrekking tot genderrollen in romantische relaties en het vermogen om goed te kunnen functioneren en het vermogen om zichzelf te kunnen zijn in een romantische relatie moesten de onafhankelijke variabelen eerst gecentreerd worden alvorens beiden werden samengevoegd tot een interactievariabele. Het centreren gebeurde door de gemiddelde (groeps)score van de variabele af te halen van de individuele score, hierdoor werden de gemiddelde score van beide variabelen nul. Door het centreren van beide variabelen alvorens de interactievariabele te maken werd multicollineariteit voorkomen. Beide afzonderlijke gecentreerde variabelen zijn opgenomen in model 1. De interactievariabele werd opgenomen in model 2.

Resultaten

Assumpties

Voor het uitvoeren een regressie analyse moest worden voldaan aan een aantal assumpties. De voorwaarden voor elke afzonderlijke variabele zijn die van de normaalverdeling en het controleren op uitbijters. Voor alle vier de variabelen gold volgens zowel de Kolmogorov-Smirnovtoets ($p < .001$) en de Shapiro-Wilktoets ($p < .001$) deze niet normaal verdeeld waren. Aangezien de steekproef van voldoende omvang was ($N = 379$), vormde dit geen gevaar voor de uitkomst van de regressie analyse.

Voor de variabelen socialisatie door ouders met betrekking tot genderrollen in romantische relaties, het vermogen om zichzelf te kunnen zijn in een romantische relatie en de gendersamenstelling van vriendengroep gold dat deze geen uitbijters kenden. Voor de variabele het vermogen om goed te kunnen functioneren in een romantische relatie werden 2 uitbijters gevonden, beide univariaat voor alleen deze variabele. Een score

werd beschouwd als een uitbijter wanneer deze meer dan 3.29 *SD* afweek van het gemiddelde van de desbetreffende variabele. Beide uitbijters werden verwijderd omdat beide waarden beschouwd werden als niet horende bij de populatie. Na het verwijderen van beide uitbijters bleken deze geen effect te hebben op de resultaten van de regressie analyse in vergelijking tot wanneer beiden wel werden meegenomen in de regressie analyse.

Voor de relatie tussen socialisatie door ouders met betrekking tot genderrollen in romantische relaties en het vermogen om goed te kunnen functioneren in een romantische relatie en voor de relatie tussen socialisatie door ouders met betrekking tot genderrollen in romantische relaties en het vermogen om zichzelf te kunnen zijn in een romantische relatie, beide gemodereerd door de samenstelling van de vriendengroep, werd voldaan aan de voorwaarde van multicollineariteit waarbij de grootste VIF-waarde (*variance inflation factor*) 1.022 bedroeg. De gestandaardiseerde residuen zijn uitgezet tegen de gestandaardiseerde voorspelde waarden. Hierbij kwamen geen duidelijke patronen naar voren. Dit duidde erop dat werd voldaan aan de voorwaarden van normaliteit, lineariteit en homoscedasticiteit.

Beschrijvende Statistieken

Gemiddelden, standaarddeviaties en onderlinge correlaties tussen de variabelen zijn weergegeven in tabel 1. Een hoge mate van socialisatie door ouders met betrekking tot traditionele genderrollen in romantische relaties hing significant samen met een verminderd vermogen om goed te kunnen functioneren binnen een romantische relatie. Daarnaast hing een hoge mate van socialisatie door ouders met betrekking tot traditionele genderrollen in romantische relaties significant samen met een verminderd vermogen om zichzelf te kunnen zijn in een romantische relatie. Tevens hing een hoge mate van het vermogen om goed te kunnen functioneren in een romantische relatie significant samen met een hoge mate van het vermogen om zichzelf te kunnen zijn in een romantische relatie.

Voor de variabele socialisatie door ouders met betrekking tot genderrollen in romantische relaties konden participanten antwoorden op een 4 punts Likert schaal. Uit de gemiddelde score op deze variabele, zie tabel 1 voor gemiddelde scores, bleek dat de gemiddelde participant gedurende zijn/haar opvoeding bijna nooit traditionele genderuitspraken heeft gehoord van ouders. Voor de variabele het vermogen om goed te kunnen functioneren in een romantische relatie konden participanten antwoorden op een 5 punts Likert schaal. Uit de gemiddelde score op deze variabele bleek dat de gemiddelde participant aangaf dat stellingen binnen deze variabele 'best vaak' betrekking hebben op hem/haar. Voor de variabele het vermogen zichzelf te kunnen zijn in een romantische relatie konden participanten antwoorden op een 5 punts Likert schaal. Uit de gemiddelde score op de variabele bleek dat de gemiddelde participant als antwoord gaf op deze

stellingen binnen deze variabele 'niet mee eens'. Uit het gemiddelde van de variabele de gendersamenstelling van de vriendengroep bleek dat participanten gemiddeld meer vrouwen dan mannen in de vriendengroep hadden.

Tabel 1

Beschrijvende Statistieken

	1.	2.	3.	4.	Range
1. Gendersocialisatie door ouders	-				1-4
2. Samenstelling vriendengroep	-.05	-			-3-3
3. Vermogen goed te functioneren in een romantische relatie	-.14*	-.07	-		1-5
4. Vermogen zichzelf voelen in een relatie	.27*	-.01	.50*	-	1-5
<i>M</i>	1.96	0.27	3.82	4.03	
<i>SD</i>	0.50	1.44	0.63	0.70	

Noot. *M* = gemiddelde, *SD* = standaard deviatie, * $p < .01$

Regressie Analyse

Vermogen om goed te kunnen functioneren in een romantische relatie. De resultaten van de regressie analyse worden weergegeven in tabel 2. Een significante relatie werd gevonden tussen de variabelen socialisatie door ouders met betrekking tot genderrollen in romantische relaties en het vermogen om goed te kunnen functioneren in een romantische relatie. Een hoge mate van socialisatie door ouders met betrekking tot traditionele genderrollen in romantische relaties hing samen met een verminderd vermogen om goed te kunnen functioneren in een romantische relatie. De gendersamenstelling van de vriendengroep was niet gerelateerd aan het vermogen om goed te kunnen functioneren in een romantische relatie. Het percentage verklaarde variantie in stap één bedroeg 3%. De richting van deze relatie was in samenspraak met de hypothese waarin werd verwacht dat een hoge mate van socialisatie door ouders met betrekking tot traditionele genderrollen in romantische relaties samenhang met een verminderd vermogen om goed te kunnen functioneren in een romantische relatie. In stap twee leverde de variabele gendersamenstelling van de vriendengroep geen significante bijdrage aan de relatie tussen de variabelen socialisatie door ouders met betrekking tot genderrollen in romantische relaties en het vermogen om goed te kunnen functioneren in een romantische relatie. De toegevoegde verklaarde variantie voor de interactievariabele van de variabelen socialisatie door ouders met betrekking tot genderrollen in romantische relaties en de gendersamenstelling van de vriendengroep bedroeg 1%. De hypothese die vooraf is opgesteld werd hiermee aangenomen. Verwacht werd dat de gendersamenstelling van de vriendengroep geen invloed zou hebben op de relatie tussen de variabelen socialisatie door ouders met betrekking tot genderrollen in

romantische relaties en het vermogen om goed te kunnen functioneren in een romantische relatie.

Vermogen om zichzelf te kunnen zijn in een romantische relatie. Een significante relatie werd gevonden tussen de variabelen socialisatie door ouders met betrekking tot genderrollen in romantische relaties en het vermogen om zichzelf te kunnen zijn in een relatie. Een hoge mate van socialisatie door ouders met betrekking tot traditionele genderrollen in romantische relaties hing samen met een verminderd vermogen om zichzelf te kunnen zijn in een romantische relatie. De gendersamenstelling van de vriendengroep was niet gerelateerd aan het vermogen om zichzelf te kunnen zijn in een romantische relatie. Het percentage verklaarde variantie in stap één bedroeg 7%. De richting van deze relatie was in samenspraak met de hypothese waarin werd verwacht dat een hoge mate van socialisatie door ouders met betrekking tot genderrollen in romantische relaties samenhang met een verminderd vermogen om zichzelf te kunnen zijn in een romantische relatie. In stap twee leverde de variabele gendersamenstelling van de vriendengroep geen significante bijdrage aan de relatie tussen de variabelen socialisatie door ouders met betrekking tot genderrollen in romantische relaties en het vermogen om zichzelf te kunnen zijn in een romantische relatie. De toegevoegde verklaarde variantie voor de interactievariabele tussen socialisatie door ouders met betrekking tot genderrollen in romantische relaties en de gendersamenstelling van de vriendengroep bedroeg 1%. De hypothese die vooraf is opgesteld werd bevestigd. Verwacht werd dat de gendersamenstelling van de vriendengroep geen invloed zou hebben op de relatie tussen de variabelen socialisatie door ouders met betrekking tot genderrollen in romantische relaties en het vermogen om zichzelf te kunnen zijn in een romantische relatie.

Tabel 2

Resultaten van de Regressie Analyse met de Gendersamenstelling van de Vriendengroep als Moderator

Voorspellers	Vermogen				Niet zichzelf zijn			
	<i>B</i>	SE	β	ΔR^2	<i>B</i>	SE	β	ΔR^2
Model 1				.03*				.073**
Gendersocialisatie	-.19	.07*	-.15		.04	.04**	.27	
Samenstelling vriendengroep	-.03	.02	-.07		.01	.02	.02	
Model 2				<.01				<.01
Gendersocialisatie	-.18	.07*	-.15		.38	.04**	.27	
Samenstelling vriendengroep	-.03	.02	-.06		.01	.03	.02	
Gendersocialisatie*Samenstelling vriendengroep	-.07	.05	-.07		.04	.05	.04	

Noot. B = ongestandaardiseerde coëfficiënten, SE = standaard fout, β = gestandaardiseerde coëfficiënten, R^2 = determinatie coëfficiënt, * $p < .01$ ** $p < .001$

Conclusie en Discussie

In dit onderzoek is onderzocht of er een verband is tussen socialisatie door ouders met betrekking tot genderrollen in romantische relaties en de kwaliteit van romantische relaties in de jongvolwassenheid en of dit verband anders is voor jongvolwassenen met een andere gendersamenstelling binnen de vriendengroep. Onder de kwaliteit van romantische relaties vielen in dit onderzoek het vermogen om goed te functioneren en het vermogen om zichzelf te kunnen zijn in een romantische relatie. Een hoge mate van socialisatie door ouders met betrekking tot traditionele genderrollen hing samen met een verminderd vermogen om goed te kunnen functioneren en een verminderd vermogen om zichzelf te kunnen zijn in een romantische relatie. Beide verbanden waren niet anders voor jongvolwassenen met een verschillende gendersamenstelling in de vriendengroep.

Het gevonden verband tussen socialisatie door ouders met betrekking tot genderrollen in romantische relaties en het vermogen om goed te kunnen functioneren en het vermogen om zichzelf te zijn in een romantische relatie komt overeen met bestaande literatuur over deze onderwerpen. Uit meerdere onderzoeken is gebleken dat ouders hun eigen (traditionele) ideeën over genderrollen binnen een romantische relatie kunnen overbrengen op hun kinderen door middel van verbale uitspraken. Kinderen kunnen zich deze ideeën eigen maken (Epstein & Ward, 2011; Gelman et al., 2004). Wanneer jongvolwassenen meer traditionele ideeën hebben over genderrollen in een romantische relatie hebben zij een lagere eigenwaarde en zijn zij minder flexibel in een romantische relatie (Witt, 1997). Dit zijn aspecten die het vermogen om goed te kunnen functioneren in een romantische relatie verminderen (Witt, 1997). Daarnaast geven mensen met meer traditionele ideeën over genderrollen aan een verlaagd vermogen hebben om zichzelf te zijn in een romantische relatie wanneer zij merken dat hun traditionele gender-identiteit niet wordt gewaardeerd door de romantische partner (Moss-Racusin et al., 2010).

Het verband tussen socialisatie door ouders met betrekking tot genderrollen in een romantische relatie en de kwaliteit van romantische relaties was niet anders voor jongvolwassenen met een verschillende gendersamenstelling binnen de vriendengroep. Dit resultaat kwam overeen met bestaande literatuur. Vrienden van hetzelfde en van het andere geslacht kunnen namelijk beiden op een andere manier bijdragen aan de kwaliteit van een romantische relatie (Neff & Harter, 2002; Sippola et al., 2007). Zo kunnen vrienden van hetzelfde geslacht de kwaliteit van romantische relaties verhogen door middel van een grotere mate van verbondenheid, acceptatie en emotionele steun (Kuttler et al., 1999; Sippola et al., 2007). Daarnaast kunnen vrienden van het andere geslacht de kwaliteit van romantische relaties verhogen omdat jongvolwassenen sociale vaardigheden en strategieën kunnen aanleren en oefenen bij hun vrienden van het

andere geslacht waar zij later in een romantische relatie veel aan hebben (Feiring, 1999; Neff & Harter, 2002; Sippola et al., 2007). Bij de verklaringen van dit verband moet in acht worden genomen dat de meeste onderzoeken over de gendersamenstelling van de vriendengroep zijn verricht onder adolescenten en dus wellicht niet representatief zijn bij dit onderzoek. Daarnaast moet in acht worden genomen dat er in dit onderzoek geen rekening is gehouden met de grootte van de vriendengroep. Uit de literatuur komt namelijk naar voren dat kleine groepen meer bijdragen aan de kwaliteit van romantische relaties als het gaat om een gemengde vriendengroep (Connolly, Furman, & Konarski, 2000). Het is mogelijk dat veel jongvolwassenen juist grote vriendengroepen hebben waardoor de invloed van kleinere vriendengroep niet opgaat. Uit ditzelfde onderzoek blijkt dat 97 procent van de adolescenten meer vrienden heeft van hetzelfde geslacht waardoor invloeden van vrienden van het andere geslacht niet goed gemeten kunnen worden.

Dit onderzoek kent een aantal limitaties. De eerste limitatie van dit onderzoek is dat niet alle variabelen normaal verdeeld waren. Dit was een vereiste om de analyse uit te voeren. Omdat de steekproef echter groot genoeg was, kon worden aangenomen dat de variabelen in de populatie ook niet normaal verdeeld waren en vormde dit dus uiteindelijk geen probleem voor de betrouwbaarheid van de resultaten. Een methodologische limitatie die mogelijk wel invloed heeft gehad op de betrouwbaarheid van de resultaten is dat de vragenlijst erg lang was (30-45 minuten). De variabelen die relevant waren voor dit onderzoek werden pas op het eind uitgevraagd. De mogelijkheid is er dat wanneer een taak te lang duurt, de concentratie vermindert en items uit slordigheid niet altijd naar waarheid meer worden ingevuld. Vervolgonderzoek zou dus gebruik moeten maken van een kortere vragenlijst om de betrouwbaarheid te vergroten. Een derde limitatie is dat het instrument om de socialisatie door ouders met betrekking tot genderrollen in romantische relaties te meten een retrospectief onderzoeksdesign hanteerde. De participanten werd gevraagd naar gebeurtenissen in hun kindertijd. Wanneer participanten zo ver terug moeten denken is er een grotere kans dat de gegeven antwoorden niet betrouwbaar zijn (Henry, Moffitt, Caspi, Langley, & Silva, 1994). Vervolgonderzoek zou een longitudinaal onderzoeksdesign kunnen hanteren of de ouders moeten bevragen over de socialisatie van hun kinderen om meer betrouwbare antwoorden te krijgen over de socialisatie door ouders met betrekking tot genderrollen in romantische relaties. Ten vierde is belangrijk dat dit een correlatieel onderzoek is en dat er dus geen conclusies kunnen worden getrokken over causale verbanden. Er valt dus niet te stellen dat de socialisatie door ouders met betrekking tot genderrollen in een romantische relatie invloed heeft op de kwaliteit van de romantische relatie van de jongvolwassenen. Vervolgonderzoek zou causaal van aard moeten zijn om dit wel vast te stellen.

Naast suggesties voor vervolgonderzoek met betrekking tot de methodologie zijn er nog een aantal suggesties voor mogelijk vervolgonderzoek. Ten eerste zou vervolgonderzoek zich moeten richten op genderverschillen tussen de ouders en de kinderen. Jongens en meisjes krijgen beide andere uitspraken over genderrollen te horen, waardoor zij niet goed met elkaar vergeleken kunnen worden (Chaplin, Cole & Zahn-Waxler, 2005). Daarnaast zijn er verschillen in ideeën over genderrollen en socialisatie met betrekking tot genderrollen in een romantische relatie tussen vaders en moeders (Endendijk et al., 2013). Een tweede suggestie is dat vervolgonderzoek onderscheid zou moeten maken tussen heteroseksuele relaties en homoseksuele relaties. Dit onderzoek is namelijk alleen gericht op heteroseksuele relaties, waar door de resultaten niet te generaliseren zijn naar homoseksuele relaties.

Geconcludeerd kan worden dat er een verband is tussen een hogere mate van socialisatie door ouders met betrekking tot traditionele genderrollen in romantische relaties en een verminderde kwaliteit van een romantische relatie en dat dit verband niet anders is voor jongvolwassenen met een verschillende gendersamenstelling in de vriendengroep. De resultaten van dit onderzoek zijn belangrijk voor ouders, aangezien de uitspraken die zij doen tegen hun kinderen over genderrollen in romantische relaties mogelijk effect hebben op de kwaliteit van de relatie wanneer zij jongvolwassenen zijn. Ouders met traditionele ideeën zouden dus alert gemaakt moeten worden over de mogelijke gevolgen van de traditionele berichten over genderrollen met betrekking tot romantische relaties die zij overdragen op hun kinderen. Wanneer ouders zich bewust zijn van mogelijke gevolgen van de socialisatie met betrekking tot genderrollen in romantische relaties, zijn zij eerder geneigd om hun gedrag aan te passen (Gawronski & Bodenhausen, 2006). Daarnaast zijn dit belangrijke bevindingen voor jongvolwassenen die het risico lopen op een lagere kwaliteit van de romantische relatie, bijvoorbeeld wanneer zij een lage eigenwaarde hebben. Zij zouden ondersteund kunnen worden door een interventie te ontwikkelen die zich richt op het verzwakken van traditionele ideeën over genderrollen in een romantische relatie.

Literatuur

- Arnett, J. J. (2000). Emerging adulthood: A theory of development from the late teens through the twenties. *American Psychologist, 55*, 469-480.
doi:10.1037/0003-066X.55.5.469
- Berger, A., & Krahe, B. (2013). Negative attributes are gendered too: Conceptualizing and measuring positive and negative facets of sex-role identity. *European Journal of Social Psychology, 43*, 516-531. doi:10.1002/ejsp.1970
- Bornstein, M. H. (2012). Cultural approaches to parenting. *Parenting, 12*, 212-221.
doi:10.1080/15295192.2012.683359
- Bronfenbrenner, U., & Ceci, S. J. (1994). Nature-nurture reconceptualized in developmental perspective: A bioecological model. *Psychological Review, 101*, 568-586. doi:10.1037/0033-295X.101.4.568
- Collibee, C., & Furman, W. (2015). Quality counts: Developmental shifts in associations between romantic relationship qualities and psychosocial adjustment. *Child Development, 86*, 1639-1652. doi:10.1111/cdev.12403
- Collins, W. A., & Repinski, D. J. (1995). Relationships during adolescence: Continuity and change in interpersonal perspective. In R. Montemayor, G. R. Adams, & T. P. Gullotta (Eds.), *Personal Relationships during adolescence* (pp. 7-36). Thousand Oaks, CA: Sage Publications.
- Connolly, J., Furman, W., & Konarski, R. (2000). The role of peers in the emergence of heterosexual romantic relationships in adolescence. *Child Development, 71*, 1395-1408. doi:10.1111/1467-8624.00235
- Connolly, J., & Goldberg, A. (2003). Romantic relationships in adolescence: The role of friends and peers in their emergence. In W. Furman, B. Bradford Brown, & C. Feiring (Eds.), *The role of theory in sex research* (pp. 266-290). New York, NY: Cambridge University Press.
- Connolly, J. A., & Johnson, A. M. (1996). Adolescents' romantic relationships and the structure and quality of their close interpersonal ties. *Personal Relationships, 3*, 185-195. Retrieved from <http://www.onlinelibrary.wiley.com>
- Demir, M. (2008). Sweetheart, you really make me happy: Romantic relationship quality and personality as predictors of happiness among emerging adults. *Journal of Happiness Studies, 9*, 257-277. doi:10.1007/s10902-007-9051-8
- Eccles, J. S., Jacobs, J. E., & Harold, R. D. (1990). Gender role stereotypes, expectancy effects, and parents' socialization of gender differences. *Journal of Social Issues, 46*, 183-201. doi:10.1111/j.1540-4560.1990.tb01929.x
- Endendijk, J. J., Groeneveld, M. G., van Berckel, S. R., Hallers-Haalboom, E. T., Mesmen, J., & Bakermans-Kranenburg, M. J. (2013). Gender stereotypes in the family contexts: Mothers, fathers, and siblings. *Sex Roles, 68*, 577-590.

doi:10.1007/s11199-013-0265-4

Epstein, M. (2008). *Adolescents in conflict: Associations between gender socialization, gender conflict, and well-being*. Ann Arbor, MI: ProQuest Publisher.

Epstein, M., & Ward, L. M. (2011). Exploring parent-adolescent communication about gender: Results from adolescent and emerging adult samples. *Sex Roles, 65*, 108-118. doi:10.1007/s11199-011-9975-7

Feiring, C. (1999). Other-sex friendship networks and the development of romantic relationships in adolescence. *Journal of Youth and Adolescence, 28*, 495-512. doi:10.1016/0885-2006(88)90027-0

Furman, W., & Shaffer, L. (2003). The role of romantic relationships in adolescent development. In P. Florsheim (Red.), *Adolescent romantic relations and sexual behavior: Theory, research, and practical implications* (pp. 3-22). Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.

Galambos, N. L. (2004). Gender and gender role development in adolescence. In R. M. Lerner & L. Steinberg (Red.), *Handbook of adolescent psychology* (pp. 233-262). New Jersey, NJ: John Wiley & Sons.

Gawronski, B., & Bodenhausen, G. V. (2006). Associative and propositional processes in evaluation: An integrative review of implicit and explicit attitude change. *Psychological Bulletin, 132*, 692-731. doi:10.1037/0033-2909.132.5.692.

Gelman, S. A., Taylor, M. G., Nguyen, S. P., Leaper, C., & Bigler, R. S. (2004). Mother-child conversations about gender: Understanding the acquisition of essentialist beliefs. *Monographs of the Society for Research in Child Development, 69*, 1-14. doi:10.1111/j.1540-5834.2004.06901002.0x

Grusec, J. E., & Hastings, P. D. (Red.). (2014). *Handbook of socialization: Theory and research*. New York, NY: Guilford Publications.

Harris, J. R. (1995). Where is the child environment? A group socialization theory of development. *Psychological Review, 102*, 458-489. doi:10.1037/0033-295X.102.3.458

Henry, B., Moffitt, T. E., Caspi, A., Langley, J., & Silva, P. A. (1994). On the "remembrance of things past": A longitudinal evaluation of the retrospective method. *Psychological assessment, 6*, 92-101. doi:10.1037/1040-3590.6.2.92

Jack, D. C., & Dill, D. (1992). The silencing self scale: Schema's of intimacy associated with depression in women. *Psychology of Women Quarterly, 16*, 97-106. doi:10.1111/j.1471-6402.1992.tb00242.x

Kuttler, A. F., La Greca, A. M., & Prinsstein, M. J. (1999). Friendship qualities and social-emotional functioning of adolescents with close, cross-sex friendships. *Journal of Research on Adolescence, 9*, 339-366. doi:10.1207/s15327795jra0903_5

Laursen, B., Hartup, W. W., & Koplas, A. L. (1996). Towards understanding peer conflict.

Merrill-Palmer Quarterly, 42, 76-102.

Retrieved from <http://www.jstor.org.proxy.library.uu.nl>

Lin, Y. C., & Billingham, R. E. (2014). Relationship between parenting styles and gender role identity in college students. *Psychological Reports*, 114, 250-271.

doi:10.2466/21.09.PRO.114k13w

Moss-Racusin, C. A., Good, J. J., & Sanchez, D. T. (2010). Impact of collective gender identity on relationship quality: When men feel devalued. *Psychology of Men & Masculinity*, 11, 65-75. doi:10.1037/a0017635

Neff, K. D., & Harter, S. (2002). The authenticity of conflict resolutions among adult couples: Does women's other-oriented behavior reflect their true selves? *Sex Roles*, 47, 403-417. doi:10.1023/A:1021692109040

Seiffge-Krenke, I. (2003). Testing theories of romantic development from adolescence to young adulthood: Evidence of a developmental sequence. *International Journal of Behavioral Development*, 27, 519-531. doi:10.1080/01650250344000145

Sippola, L. K., Buchanan, C. M., & Kehoe, S. (2007). Correlates of false self in adolescent romantic relationships. *Journal of Clinical Child and Adolescent Psychology*, 36, 515-521. doi:10.1080/15374410701653740

Tenenbaum, H. R., & Leaper, C. (2002). Are parents' gender schemas related to their children's gender-related cognitions? A meta-analysis. *Developmental psychology*, 38, 615-630. doi:10.1037/0012-1649.38.4.615

Witt, S. D. (1997). Parental influence on children's socialization to gender roles. *Adolescence*, 32, 253-259. Retrieved from <http://web.a.ebscohost.com>

Zosuls, K., Ruble, D., & Tamis-Lemonda, C. (2013). Does your infant say the words "girl" and "boy"? How gender labels matter in early gender development. In M. Banaji, & S. Gelman (Eds.), *Navigating the social world: What infants, children, and other species can tell us* (pp. 301-305). New York, NY: Oxford University.